

CULTUURNOTA 2022-2025

ACTIEF EN INCLUSIEF

Gemeente Vlaardingen

ACTIEF EN INCLUSIEF

Cultuurnota Vlaardingen 2022-2025

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding: drijfveren voor nieuw cultuurbeleid
2. Vertrekpunt: hier gaan we van uit
3. Het Vlaardingse culturele landschap: hoe staan we er voor
4. Keuzes voor 2022-2025: focus op inclusie
5. Nadere regels en budgetten
6. Indicatoren van succes

Bijlagen:

- Bloemlezing gesprekken met stakeholders
- Resultaten Burgerpanel
- Verslag webinar 10 juni 2021

ACTIEF EN INCLUSIEF

Cultuurnota Vlaardingen 2022-2025

Voorwoord

Voor u ligt de Cultuurnota Vlaardingen 2022-2025. Een nota waarin we met bewoners en culturele organisaties op zoek zijn gegaan naar de 'culturele stand' van Vlaardingen en de manier waarop we hier als gemeente een bijdrage aan kunnen leveren.

Ik heb die zoektocht ervaren als een warme belevenis. De bereidheid om tijd vrij te maken, mee te organiseren, mee te praten en mee te denken. Het laat opnieuw zien op hoeveel sterke schouders cultuur in Vlaardingen kan steunen. Schouders die veelal behoorlijk wat te verstouwen hebben gekregen in de afgelopen periode. Mensen die zich ingezet hebben om hun organisaties en activiteiten overeind te houden in coronatijd, om toch de Vlaardingers te blijven bereiken met hun aanbod.

Mensen en organisaties die een groot verschil maken. Want een goed cultureel aanbod is noodzakelijk voor een gezonde stad. Een stad waar wat te beleven valt, een leefbare stad, een levendige stad. Een stad die je uitdaagt, waar je kunt ontspannen, waar je wijzer kunt worden, elkaar kunt ontmoeten, jezelf kunt zijn, avonturen kunt beleven, geld kunt besteden en verdienen. Een stad waar cultuur geen selecte groep aanspreekt, maar er is voor inwoners met allerlei achtergronden en leefstijlen.

Daar waar wij als gemeente bij het aanleggen van een groenstrook of het aanmaken van een parkeervergunning, de leidende partij zijn, kunnen we op het gebied van cultuur alleen maar faciliteren en stimuleren. Deze nota geeft voor de komende jaren richting aan de keuzes die we hierin maken. Zo kunnen we met elkaar er voor zorgen dat cultuur blijft bijdragen aan een levendige, creatieve en actieve stad.

Bart de Leede, wethouder Kunst, cultuur en erfgoed

1. Inleiding: drijfveren voor nieuw cultuurbeleid

VISIE

Het fundament onder deze nieuwe cultuurnota van Vlaardingen is onze visie op het belang van cultuur voor onze inwoners. Onze overtuiging is dat het maken of meeleven van cultuur goed is voor het welzijn en de gezondheid van mensen. Het maakt niet uit of het dan gaat om meezingen in een koor of het bezoeken van een dance festival, museumbezoek of het maken van filmpjes voor Instagram, een kunstwandeling of een cursus boetsen. Cultuur ontspant, verrijkt en brengt mensen samen. Of, zoals al eerder geformuleerd in de vorige cultuurnota *'De creatieve stad'*:

'Kunst en Cultuur hebben een aantoonbare toegevoegde waarde zowel voor de inwoners als voor de stad als geheel. Het gaat dan om sociale cohesie, leefomgeving en lokale economie, waarbij de creatieve blik op uiteenlopende beleidsterreinen van belang is en waar wij met ons subsidiebeleid ondersteuning kunnen bieden'

MOTIVATIE

De vorige cultuurnota dateert uit 2013 en bevat ambities die om diverse redenen niet konden worden gerealiseerd. Zo waren er onvoldoende middelen en draagvlak om de grotere culturele instellingen (de basisinfrastructuur) in één stichting samen te brengen en kwam ook een cultuurfonds niet duurzaam van de grond. Niettemin is er veel gebeurd. De Kroepoekfabriek en Stadsgehoorzaal gingen wél samen in één organisatie en ook andere culturele instellingen zijn zich blijven ontwikkelen en hebben meer samenwerking gezocht. Dit alles in het licht van forse bezuinigingen en het wegvalLEN van subsidie en sponsorgelden. Van de kant van de gemeente ontbreekt het op dit moment aan een duidelijk beleidskader en afwegingsinstrument om richting te geven aan de activiteiten op het gebied van cultuur binnen de nieuwe financiële kaders. Deze nieuwe cultuurnota vult die leemte op.

Doel van deze nota is dan ook om de meer specifieke ambities die de gemeente Vlaardingen met cultuur heeft in de periode 2022-2025 op te tekenen zodat duidelijk is welke acties de gemeente onderneemt en welke initiatieven van burgers en culturele instellingen worden ondersteund of gestimuleerd.

TERUGBLIK

De nota *'De creatieve stad'* nam het ringenmodel van de Complete Stad van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten als criterium voor de culturele infrastructuur van Vlaardingen. Het model geeft op basis van inwonersaantal aan welke culturele voorzieningen en activiteiten in een gemeente aanwezig moeten zijn om compleet te zijn voor de inwoners en bedrijven. In de periode vanaf 2013 werd ruimschoots aan dit criterium voldaan met een aanbod voor film, podiumkunsten, media, letteren, cultureel erfgoed, beeldende kunst, cultuureducatie en amateurkunst.

Er werd samengewerkt in de regio, onder meer met de buurgemeente Schiedam voor de succesvolle aanvraag van rijksmiddelen bij het Fonds Cultuurparticipatie. Deze middelen worden ingezet om cultuuronderwijs in het primair onderwijs te verbeteren. Scholen worden geprikkeld doorlopende leerlijnen te ontwikkelen, leerkrachten bij te scholen en contact te leggen met culturele instellingen in de regio. Culturele instellingen hebben de opdracht vraaggericht aanbod te ontwikkelen.

Het voornemen om structurele samenwerking over de grenzen van gemeentelijke afdelingen heen te realiseren is beperkt tot stand gekomen. Wel is steeds meer aandacht voor integraal werken, maar de samenwerking vergt missiewerk vanuit de cultuurafdeling.

2. Vertrekpunt: hier gaan we van uit

Voorafgaand aan de ontwikkeling van het nieuwe beleid werd een aantal uitgangspunten vastgesteld voor wat betreft het inhoudelijk kader, de reikwijdte en het ambitieniveau van het nieuwe beleid, en de manier waarop inwoners en partners worden betrokken. In de volgende alinea's wordt beschreven welke uitwerking deze uitgangspunten op de inhoud van de nota hebben gehad.

FOCUS EN TOEKOMSTVISIE

Het afgelopen jaar hebben verschillende betrokkenen de wens uitgesproken om met de nota meer focus dan voorheen aan te brengen. De middelen die ons ter beschikking staan zijn beperkt en dwingen ons om keuzes te maken als we écht iets willen bereiken. Een aantal bestaande gemeentelijke documenten geven al richting.

Het cultuurbeleid moet in overeenstemming zijn met de '*Toekomstvisie Vlaardingen 2020-2040*.' Deze toekomstvisie legt de nadruk op Vlaardingen als aantrekkelijke woonstad met een levendige binnenstad waar het verhaal van de geschiedenis zichtbaar is. Deze ambitie is nog eens bevestigd in het '*Programma levendige binnenstad 2030*.' Op dit gebied is de bijdrage van kunst, cultuur en erfgoed evident. In het coalitieakkoord '*Handen uit de mouwen*' zowel als in het in 2020 herijkte beleid sociaal domein '*De inwoner voorop*' wordt gesproken over versterking van het voorveld en preventieve activiteiten voor de aanpak van maatschappelijke problemen zoals eenzaamheid en gebrek aan participatie.

Een belangrijk uitgangspunt is dat iedereen naar vermogen mee kan doen in de stad, dus ook op cultureel gebied. Het cultuurbeleid kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

BEGRIPSBEPALING

Cultuur is een begrip dat op veel verschillende manieren kan worden gebruikt. In de meest brede zin van het woord staat het voor alles wat door mensen gemaakt wordt in tegenstelling tot wat natuur genoemd wordt. Het wordt ook gebruikt om een levensvisie en levenswijze van meer of minder specifieke groepen (eigen aan etniciteit, eigen aan een bedrijf, eigen aan een leeftijdscategorie) te beschrijven inclusief hun gebruiken, geloof en ambachten of kunst. In die zin participeert ieder mens in cultuur en kan niemand zonder. In deze nota wordt met cultuur met name culturele uitingen bedoeld: creativiteit binnen alle disciplines die breed gewaardeerd kan zijn (laagdrempelig, populair) of een relatief kleine groep aanspreekt (specialistisch, intellectueel).

REIKWIJDTE

Het culturele landschap van Vlaardingen is uit een rijk scala aan elementen opgebouwd. Er is het materieel erfgoed (monumenten, historische voorwerpen, archeologische vondsten), immaterieel erfgoed (legendes, tradities) en er is kunst in de openbare ruimte. Er zijn de (educatieve) activiteiten van de grotere culturele instellingen (Kroepoekfabriek, Stadsgehoorzaal, Bibliotheek, KADE40, Museum Vlaardingen), culturele ondernemers en talloze amateurgezelschappen. Er is de lokale omroep Vlaardingen. Er zijn festivals en andere evenementen. Onder het cultuurbeleid vallen alle activiteiten die bijdragen aan de actieve en passieve cultuurbeleving van inwoners en bezoekers.

Buiten de scope van deze cultuurnota valt het specifieke erfgoedbeleid voor de bescherming van monumenten, museale voorwerpen, cultuurhistorische landschappen et cetera, en de (wettelijke) taken ten aanzien van archeologie en archieven. Dit beleid is vastgesteld in de beleidsdocumenten '*Vlaardings erfgoed, nota 2017*' en het '*Collectieplan 2019-2021*'.

De culturele rijkdom die Vlaardingen op dit gebied heeft wordt echter ingezet of vormt het decor van talloze culturele activiteiten die als zodanig wél onder de scope van deze cultuurnota vallen.

Het bibliotheekbeleid is met de fusie tot Bibliotheek de Plataan in 2019 vastgesteld. In deze cultuurnota blijven specifieke bibliotheektaken daarom buiten beschouwing.

SAMEN ONTDEKKEN

Gemeentelijk cultuurbeleid staat niet op zichzelf. De culturele sector heeft eigen verantwoordelijkheden en een geheel eigen dynamiek en het gemeentelijk beleid moet daar rekening mee houden. Op verschillende manieren is contact gezocht met culturele partners en inwoners om kennis en meningen over cultureel Vlaardingen op te halen en te gebruiken voor het maken van keuzes.

Allereerst zijn gesprekken gevoerd met een vijftiengestigtal stakeholders binnen, maar vooral buiten de gemeentelijke organisatie. Vervolgens gingen in een webinar 60 betrokkenen (vertegenwoordigers van culturele instellingen en inwoners) met elkaar in gesprek over een aantal thema's. Naast het webinar is een enquête uitgezet onder het burgerpanel waarop 1008 Vlaardingers hebben gereageerd. Tot slot zijn leden van de Maatschappelijke Kring Vlaardingen op een bliksembezoek geweest bij de gemeente en hebben suggesties gedaan voor meer verbinding tussen het culturele veld en het maatschappelijk (sociaal) domein. Uitgebreide verslaglegging van al deze participatieactiviteiten vindt u in de bijlagen.

Met de rijke input van culturele instellingen en inwoners is een analyse van het Vlaardingse culturele landschap gemaakt. Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen zijn geïdentificeerd en hebben geleid tot keuzes voor het beleid.

FINANCIIEEL

Met het Coalitieakkoord '*Handen uit de mouwen*' is in 2019 het besluit genomen om te bezuinigen op de budgetten voor cultuur en evenementen. Per 2021 is € 200.000 afgeraamd van het subsidie-budget uit de parkeergelden naar € 100.000. Belangrijk doel van deze nota is om een beleidskader te scheppen waarbinnen de beperktere middelen kunnen worden ingezet voor subsidies. Hierbij wordt geen beroep gedaan op extra financiële middelen.

3. Het Vlaardingse culturele landschap: hoe staan we er voor

Zoals al gememoreerd is de gemeente niet alléén verantwoordelijk voor een aantrekkelijk woon-, en leefklimaat met culturele activiteiten en voorzieningen. De initiatieven van inwoners en van ondernemers dragen daar ook in hoge mate aan bij. Mede door de gesprekken die met stakeholders zijn gevoerd en de input die bij het webinar is gegeven, zijn wij ons er meer dan voorheen van bewust dat ons beeld van het culturele landschap van Vlaardingen waarschijnlijk niet compleet is. Een deel van de inwoners participeert weinig of niet in de culturele activiteiten die bij ons bekend zijn, maar dat wil niet zeggen dat deze inwoners “niet aan cultuur doen”. Wij wagen ons dan ook niet aan een overzicht van het culturele landschap omdat de kans te groot is dat wij stukken overslaan. We zijn ons er ook van bewust dat de meningen die wij hebben opgehaald een beperkt deel van de Vlaardingse bevolking vertegenwoordigen. Wij zien deze input dan ook als een startpunt en nemen ons voor in de komende beleidsperiode een completer beeld te krijgen door de beleidskeuzes die wij maken.

In de volgende paragrafen lichten wij toe hoe inwoners en culturele instellingen oordelen over cultureel Vlaardingen en tot welke sterkte-zwakke analyse dat leidt.

DE KRACHT VAN CULTUREEL VLAARDINGEN

Vlaardingen heeft *veel creatieve initiatiefnemers* en die zijn inhoudelijk sterk. De waardering voor al deze partijen is groot zowel bij inwoners als bij partners. Dat geldt voor de grotere, gesubsidieerde instellingen zoals de Stadspodia en KADE 40 maar ook voor partijen die het met weinig tot geen ondersteuning van de gemeente weten te rooien zoals het Streekmuseum Jan Anderson en Zang-, en Muziekcentrum Vlaardingen. Grote evenementen als het Haring-, en Bierfeest en Zomerterras worden onmisbaar geacht.

Een kwart van de respondenten van het burgerpanel vindt de aanwezigheid van goed cultureel aanbod prioriteit nummer één. Er moeten concerten, voorstellingen, festivals en tentoonstellingen georganiseerd worden en daar moet voldoende budget voor beschikbaar blijven. Stakeholders en deelnemers van het webinar zijn over het algemeen tevreden over de kwaliteit en kwantiteit van het aanbod.

De kracht van het cultureel veld is in de afgelopen periode ook gebleken uit de manier waarop werd omgegaan met de beperkende maatregelen vanwege het COVID virus. De professionele instellingen vonden wegen om online of met nieuwe technieken hun deelnemers en publiek te bereiken. Een deel van het nieuwe digitale aanbod spreekt jonge mensen aan en zal ook na de epidemie blijven bestaan.

*‘In Vlaardingen zijn veel creatieve
initiatiefnemers’*

Bij de culturele activiteiten in de stad is een *groot contingent aan vrijwilligers* betrokken waardoor de sector een belangrijk instrument is voor de participatie en betrokkenheid van inwoners, en daarmee de leefbaarheid van de stad. Sterker nog, zonder al deze vrijwilligers zou het praktische en financieel onmogelijk zijn om het culturele programma van de stad te realiseren.

De relatie met de gemeente wordt over het algemeen positief beoordeeld. Er zijn korte lijnen en er wordt goed meegedacht. Ook tussen partijen onderling is er *grote bereidheid tot samenwerken* en bestaan er diverse allianties en netwerken. Die verbanden gaan ook regelmatig over de grenzen van sectoren heen zoals bijvoorbeeld de brede samenwerking voor het Moestuinfestival waarmee de verbinding tussen culturen werd bevorderd.

Speciaal het benoemen waard is de *grote interesse bij de inwoners voor historie, erfgoed en archeologie*. Een groot aantal van de respondenten van het burgerpanel spreekt waardering uit voor het (visserij)verleden en voor het archeologisch erf. De aantrekkelijkheid van de stad met mooi erfgoed en aandacht voor historie heeft een duidelijke voorkeur van het burgerpanel; een meerderheid van 40% geeft het de hoogste prioriteit.

'Bij culturele activiteiten zijn een groot contingent aan vrijwilligers betrokken'

'De relatie met de gemeente wordt over het algemeen positief beoordeeld'

'Er is grote bereidheid tot samenwerken'

'Er is de grote interesse bij de inwoners voor historie, erfgoed en archeologie'

WAAR ONTBREEKT HET AAN

Vrijwel alle gesprekspartners zijn het er over eens dat het publieksbereik van de meeste grotere culturele instellingen beter kan. Weliswaar zijn de bezoekers-, en deelnemersaantallen in de afgelopen periode gegroeid ¹ maar er zijn ook *bevolkingsgroepen die beperkt door het bestaande aanbod worden aangesproken*. Dat kan te maken hebben met gebrek aan of andere interesses maar ook met hoge drempels zoals de kosten van deelname aan culturele activiteiten. De stadspodia, het museum Vlaardingen en KADE 40 hebben in samenwerking met de gemeente in kaart laten brengen wat het verzorgingsgebied van deze instellingen is, waar huidige bezoekers vandaan komen en welke bevolkingssegmenten ² kansrijk nieuw publiek zouden kunnen opleveren. Uit het onderzoek blijkt dat lager opgeleiden en minder welvarende Vlaardingers veel minder gebruik maken van de activiteiten van deze instellingen.

¹ Dit blijkt uit de verslagen van activiteiten waar subsidie voor is verleend.

² Het onderzoek is uitgevoerd volgens de Whize methode waarbij de bevolking wordt onderverdeeld in segmenten met specifieke demografische en sociaal-economische kenmerken. Meer informatie op www.cultuuronderzoeken.nl/mosaic.

Men vindt dat er te weinig aanbod is voor jeugd waardoor deze naar het nabije Rotterdam trekt maar andersom kan ook gelden dat de nabijheid van Rotterdam het moeilijk maakt om met eigen aanbod te concurreren.

Deelnemers aan het webinar spreken van een blinde vlek. Bestuurders en beleidsmakers van gemeente en instellingen zitten in hun eigen bubbel en hebben *te weinig kennis van behoeftes* bij inwoners of bij potentiële initiatiefnemers uit andere geledingen. Misschien zijn de initiatieven er wel maar zijn die bij de gemeente en bij de gangbare culturele instellingen niet zichtbaar.

'Er zijn bevolkingsgroepen die beperkt door het bestaande aanbod worden aangesproken'

'Er is te weinig aanbod voor jeugd'

'Door Rotterdam moeilijk om met eigen aanbod te concurreren'

'Te weinig kennis van behoeftes'

Tegelijkertijd kan ook het omgekeerde het geval zijn: dat de activiteiten van culturele instellingen te weinig onder de aandacht van alle inwoners komen. In ieder geval is er *geen centrale regie op de bekendheid* van activiteiten bijvoorbeeld in de vorm van een website met een complete uitgaanskalender.

Zowel inwoners als vertegenwoordigers van culturele instellingen komen terug op bezuinigingsronden uit het afgelopen decennium en dat *de beschikbare budgetten daardoor laag zijn*. Dat heeft geleid tot efficiencylagen en creativiteit bij het werven van fondsen maar men geeft aan dat wel een kritisch minimum is bereikt. *Er is weinig ruimte om te experimenteren of vernieuwen*.

Veel inwoners maken zich druk over verwaarlozing van monumenten (gebouwen) en *de weinig aantrekkelijke aanblik of vervuiling van delen van de stad*. In de gesprekken met stakeholders kwam dit ook regelmatig aan de orde. Men vindt dit vooral belangrijk voor de eigen beleving van de stad. Slechts 8% van het burgerpanel gaf het aantrekken van bezoekers de hoogste prioriteit. In de gesprekken met stakeholders en in het webinar was het ook nauwelijks een gespreksthema.

Tot slot worden zorgen uitgesproken over *de gevolgen van de Corona-epidemie voor het verenigingsleven*. Veel amateur-gezelschappen hebben hun activiteiten een lange periode volledig gestaakt. Het is de vraag of het deze clubs lukt om weer op het oude niveau actief te worden met voldoende leden en vrijwilligers. Het thema amateurkunstbeoefening tekende zich als gespreks-onderwerp met stakeholders en in het webinar niet duidelijk af en voor deelnemers aan het burgerpanel heeft het geen hoge prioriteit. Wellicht is de beperkte aandacht voor dit thema een gevolg van het slapende bestaan gedurende de crisis.

'Er is geen centrale regie op de bekendheid'

'Weinig ruimte om te experimenteren en te vernieuwen'

'Zorgen om weinig aantrekkelijke aanblik gebouwen en delen van vervuiling van de stad'

'Zorgen over de gevolgen van de corona-epidemie voor het verenigingsleven'

CONCLUSIE: KANSEN VOOR DE TOEKOMST

De kracht van het cultureel bestel in Vlaardingen stemt optimistisch. Er is voldoende kwaliteit in huis en een infrastructuur voor passieve en actieve cultuurparticipatie. Alle kinderen tot 12 jaar komen via school en naschoolse activiteiten in aanraking met culturele disciplines. Het is een uitdaging om de vormende werking van cultuur ook in het voortgezet onderwijs te behouden maar het stemt hoopvol dat de rijksoverheid hiervoor in de huidige beleidsperiode meer aandacht heeft, bijvoorbeeld met de regeling voor cultuur-educatie in het VMBO.

Het besef dat het bestaande publiek een beperkte afspiegeling is van de Vlaardingse bevolking leidt bij een aantal stakeholders tot bereidheid om over de eigen grenzen te kijken en naar middelen te zoeken om nieuwe doelgroepen aan te spreken.

Daarvoor worden verschillende suggesties gedaan. Drempels voor deelname kunnen worden verlaagd door tegemoet te komen in de kosten (armoedebeleid) of de programmering laagdrempeliger te maken met volkscultuur of jeugdcultuur.

Er kan verbinding gezocht worden met maatschappelijke instellingen die bekend zijn met minder zichtbare doelgroepen om naar twee kanten resultaat te behalen. Enerzijds door (nieuwe) culturele activiteiten bij die groepen te initiëren en stimuleren, anderzijds door met cultuur een bijdrage te leveren aan de doelstellingen van de partnerorganisatie. De bibliotheek kan hierbij een rol spelen omdat een divers publiek deze culturele instelling weet te vinden dankzij haar openbare en laagdrempelige karakter.

Er is ook bereidheid om gezamenlijk te werken aan betere zichtbaarheid van het aanbod. De interesse van inwoners voor erfgoed en historie kan worden aangegrepen om activiteiten met potentieel een groot publieksbereik te organiseren zoals in 2023 de viering van 750 jaar Vlaardingen.

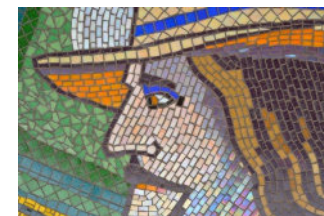
De genoemde uitdagingen en kansen zijn aandachtspunten van het cultuurbeleid en blijven gespreksonderwerp tussen de gemeente en de medeverantwoordelijken: de culturele instellingen, ondernemers en inwoners van Vlaardingen. Zoals eerder vermeld willen wij daarnaast voor één duidelijk speerpunt kiezen om in de komende vier jaar resultaat op te behalen.

4. Keuzes voor 2022-2025: focus op inclusie en verbinding

De diverse participatieronden hebben een genuanceerd en divers beeld gegeven van de behoeftes en wensen bij inwoners en culturele ondernemers. De kerndoelstellingen van gemeentelijk cultuurbeleid (participatie, educatie, leefbaarheid) zijn benoemd en komen aan bod in het brede scala aan bestaande culturele initiatieven. Deze sterke kanten van ons culturele bestel blijven wij ondersteunen op hetzelfde niveau door instandhouding van de subsidies. De zwaktes en bedreigingen die door onze partners zijnesignaleerd herkennen we ook. De wens om met het beleid meer Vlaardingers te bereiken werd het meest urgent gevoeld en spreekt ons het meest aan. We nemen ons voor om daar in de periode 2022-2025 de focus op te leggen.

Het cultuurbeleid van de gemeente Vlaardingen gaat zich kortom langs twee sporen bewegen:

SPOOR 1: LEVENDIG EN ACTIEF VLAARDINGEN

Dit spoor leidt naar behoud van de sterke kanten van ons culturele bestel door het nastreven van 5 basisdoelstellingen van cultuurbeleid:

1. Participatie en ontmoeting: aanbod van culturele activiteiten die er voor zorgen dat inwoners zich kunnen vermaken en ontspannen;
2. Cultuureducatie : aanbod van lesprogramma's, buitenschoolse activiteiten en ondersteuning van het onderwijs zodat kinderen kunnen opgroeien met kunst en cultuur;
3. Actieve deelname aan cultuur: faciliteren van cursusaanbod en amateurkunstbeoefening;
4. Materieel en immaterieel erfgoed: zichtbaar maken van de Vlaardingse (historische) identiteit zodat inwoners zich verbonden kunnen voelen met elkaar en met de stad.
5. Stimuleren van cultureel ondernemerschap: het bevorderen van cultureel ondernemerschap bij culturele organisaties en activiteiten waarbij inzet, ondernemerschap, creativiteit en innovatiekracht, diversiteit en inclusiviteit worden aangemoedigd.

SPOOR 1: LEVENDIG EN ACTIEF VLAARDINGEN

Wij doen dat door:

- Partnerschap met de instellingen die de culturele basisinfrastructuur van Vlaardingen vormen: de Stadsgehoorzaal (stadstheater), de Kroepoekfabriek (poppodium), KADE 40 (cultuureducatie), het Museum Vlaardingen en de Openbare Bibliotheek³. Het partnerschap uit zich in samenwerking, kennisuitwisseling en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor netwerkvorming;
- Structurele subsidie voor de culturele basisinfrastructuur waaraan jaarlijks prestatieafspraken worden verbonden;
- Incidentele subsidies voor initiatieven van andere culturele en maatschappelijke organisaties die aannemelijk kunnen maken dat zij bijdragen aan de doelstellingen doordat zij voldoen aan de bepalingen van de Algemene subsidieverordening Vlaardingen en de door het college opgestelde Nadere regels voor cultuursubsidies.

³ De bibliotheek van Vlaardingen hoort ook bij het culturele bestel maar wordt vanwege haar grote maatschappelijke rol beleidsmatig ondergebracht bij het Sociaal Domein.

SPOOR 2 : INCLUSIEF VLAARDINGEN

Wij willen dat inwoners van alle achtergronden en leefstijlen in Vlaardingen kunnen genieten van kunst en cultuur en meedoen aan culturele activiteiten die aansluiten bij hun behoefte en interesses.

Wij leggen met de middelen die ons als gemeente ter beschikking staan, de nadruk op het bereiken van meer inwoners door hen op te zoeken in de wijken, te leren kennen en te stimuleren en ondersteunen bij culturele initiatieven.

Een belangrijk begrip bij dit streven is verbinding. Wij verwachten dat lagere drempels bij de culturele voorzieningen die voor alle inwoners van Vlaardingen bedoeld zijn, op termijn, zal leiden tot meer onderling contact en wederzijds begrip. Wij zoeken daarvoor ook verbinding met maatschappelijke partners die in de wijken actief zijn.

Wij doen dat door:

Van de initiatiefnemers die subsidie van ons ontvangen een inspanning te vragen om een breder publieksbereik te realiseren. Met de instellingen uit de basisinfrastructuur gebeurt dat door het maken van prestatieafspraken; voor incidentele subsidies stelt het college nadere regels vast. De inspanning kan bestaan uit:

- Aangaan van allianties met culturele of maatschappelijke partners die kunnen helpen bij het vinden van toegang tot nieuw publiek;
- In samenwerking met maatschappelijke partners culturele programmering bieden die een bijdrage levert aan uitdagingen in het Sociale Domein;
- Zoeken naar nieuwe culturele initiatiefnemers (makers of organisatoren) of personen die als ambassadeur de verbinding kunnen leggen tussen inwonergroepen en culturele instellingen;
- Ondersteunen van culturele burgerinitiatieven met kennis en samenwerking;
- Bieden van programmering op nieuwe locaties, letterlijk of figuurlijk dicht bij de mensen die de gemeente wil betrekken;
- Programmering die gezamenlijk met vertegenwoordigers van een doelgroep is ontstaan;

SPOOR 2: INCLUSIEF VLAARDINGEN

Wij doen dat door (vervolg):

- Samenwerking met de sportsector door onderzoek naar de mogelijkheden van het gebruik van sportaccommodaties voor laagdrempelige culturele activiteiten en door een eventuele uitbreiding van de Brede regeling Sport en Cultuur met een combinatiefunctionaris voor cultuur die een specifieke rol speelt bij de wens om met deze nieuwe cultuurnota meer inclusie en verbinding te bewerkstelligen (advies, coördinatie, promotie);
- Stimuleren van het gebruik van het Jeugdfonds Sport en Cultuur voor jongeren tot 18 jaar;
- Onderzoek naar best practises, (bijvoorbeeld Cultuurconcreet in Rotterdam en Cultuurscouts in Schiedam) en andere kennis om zowel inhoudelijk als met partnerschappen en subsidie-systematiek aan te sluiten bij de mogelijkheden en behoeften van inwoners;
- Vergroten en intensiveren van bestaande netwerken van culturele en maatschappelijke instellingen met het doel nieuwe inwoners te bereiken en tegelijkertijd bij te dragen aan de doelstellingen van die organisaties. Culturele organisaties kunnen bijvoorbeeld aanhaken bij de wijknetwerken en gebiedsbijeenkomsten waar de wijkmanagers van Vlaardingen mee werken;
- Inwoners uitnodigen om een cultureel burgerinitiatief te nemen en deze initiatieven ondersteunen met kleine en makkelijke toegankelijke subsidie en inhoudelijke ondersteuning (eventueel via de structureel gesubsidieerde instellingen). Deze initiatieven kunnen ook laagdrempelig gehouden worden door een ruimte of podium ter beschikking te stellen;
- Onderzoeken op welke manier cultuur een middel kan zijn bij inburgering nu er door wijzigingen in de Wet Inburgering meer verantwoordelijkheid komt te liggen bij de gemeente.

5. Budgetten en nadere regels

Het college zal met het vaststellen van nadere regels voor incidentele cultuursubsidies bovenstaande ambities en doelstellingen vertalen in criteria voor het beoordelen van subsidieaanvragen. In de nadere regels zal ook een verdeling van het budget voor incidentele subsidies voor cultuur en evenementen worden opgenomen. Het betreft een verdeling over diverse categorieën: subsidies tot € 5.000,- laagdrempelige subsidies voor nieuwe (burger) initiatiefnemers, subsidies voor welzijnsdoelstellingen.

Er wordt in 2021/2022 ook een relatie gelegd met de op te stellen evenementennota waarin een apart budget wordt vastgesteld voor (culturele) evenementen met een groot publieksbereik en specifieke veiligheidseisen.

Tot slot, wordt in de nadere regels een bepaling opgenomen over cofinanciering bij culturele activiteiten en de maximale hoogte van de gemeentelijke subsidie afhankelijk van de mate van aansluiting bij de doelstellingen in deze nota.

FINANCIEEL KADER		2020	2021	2022 en verder
Basisinfrastructuur cultuur:		€ 1.923.662	€ 2.039.704	€ 2.113.000
	Kade 40			
	Museum Vlaardingen			
	Stadsgehoorzaal (activiteiten)			
	Kroepoekfabriek			
	Omroep Vlaardingen			
Combinatiefunctionaris cultuureducatie (excl. rijksbijdrage)		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Subsidies cultuur en evenementen		€ 497.000	€ 297.000	€ 314.000
		(voetnoot 1)	(voetnoot 2)	
(voetnoot 1)	Per 2019 is dit budget verhoogd met €300.000,- parkeergelden			
(voetnoot 2)	Per 2021 is dit o.i.v het laatste coalitieakkoord het budget met €200.000,- verlaagd naar €100.000,- parkeergelden			
	zonder nadere richtlijnen.			
Overige ombuigingen:				
	Calamiteiten educatie	€ 50.000	€ 50.000	€ -
	Energie kunst en festivals en volksfeest	€ 40.000	€ 10.000	€ 10.000

6. Indicatoren van succes

De ambitie om met het cultuurbeleid ook delen van de bevolking te bereiken die niet gewend zijn om er aan deel te nemen of er door bediend te worden, is geen eenvoudige. Het vergt een persoonlijke aanpak en een lange adem. Er is sprake van een relatief nieuwe kijk op de cultuursector waardoor het moeilijk te voorspellen is welke inspanningen succes zullen hebben en op welke termijn. We formuleren het succes dan ook vooral aan de hand van inspanningen die zijn verricht. Er is tijd nodig om die inspanningen te evalueren en werkwijzen aan te passen als blijkt dat het effect in eerste instantie gering is.

Er is sprake van succes als bijvoorbeeld:

- Er meerdere pilotprojecten zijn uitgedacht en uitgevoerd door de culturele instellingen, waardoor met niet-deelnemende bevolkingssegmenten in contact is gekomen;
- Er door (burger) initiatiefnemers gebruik is gemaakt van de nieuwe laagdrempelige subsidieregeling voor cultuur;
- Een project is uitgedacht en uitgevoerd om kinderen en jongeren uit gezinnen met een laag inkomen meer gebruik te laten maken van het Jeugdfonds Sport en Cultuur;
- Jaarlijks vanaf 2022 prestatieafspraken met de culturele instellingen zijn gemaakt over het bereiken van een breder publiek en hierover van de jaren 2022 tot en met 2025 gegevens beschikbaar zijn;

- Culturele instellingen zich in 2025 ruimschoots hebben hersteld van de coronaperiode en het aantal bezoekers minimaal op het niveau is van 2019;
- Er personen zijn gezocht die als ambassadeur de verbinding kunnen leggen tussen inwonergroepen en culturele instellingen;
- In 2021 nieuwe nadere regels zijn opgesteld voor het toekennen van incidentele subsidies en uit de verantwoording van die subsidies in de jaren 2022-2025 blijkt dat:
 - Er nieuwe samenwerkingen zijn ontstaan tussen culturele en maatschappelijke instellingen;
 - Er programmering is geboden op nieuwe locaties, dichterbij de mensen die de gemeente wil betrekken;
 - Er programmering gezamenlijk met vertegenwoordigers van een doelgroep is ontstaan;
 - Cultureel ondernemerschap wordt actief gestimuleerd.

In kwantitatieve zin wordt het succes als volgt gemeten
(prestatie indicatoren):

- Jaarlijkse bezoekersaantallen van de Bibliotheek, Stadsgehoorzaal, Kroepoekfabriek, Kade 40, Museum Vlaardingen en Festivals. Daarbij wordt ook het digitale bezoek en het gebruik van sociale media gemonitord;
- Het jaarlijkse aantal daadwerkelijk uitgevoerde initiatieven tot vernieuwing met het oog op het bereiken van nieuw publiek. Dat aantal blijkt uit bij de gemeente ingediende verantwoordingen van structurele en incidentele subsidies (initiatieven op nieuwe locaties, met nieuwe samenwerkingspartners, met ambassadeurs vanuit de wijken, door nieuwe initiatiefnemers, etc.);
- Het aantal kinderen dat gebruik maakt van het Jeugdfonds Sport en Cultuur (in 2020 werden 740 aanvragen goedgekeurd, 31% van de kinderen in armoede werden bereikt).

Bijlagen

- Bloemlezing interviews cultuurnota Vlaardingen
- Verslag Webinar Kunst en Cultuur voor Vlaardingen op 10 juni 2021
- Resultaten enquête nieuw cultuurbeleid, Team Business Intelligence 16 juni 2021
- Bijeenkomst Maatschappelijke Kring Vlaardingen: Ideeën en tips voor de cultuurnota

Colofon

Afdeling Publiek, team Kunst, Cultuur & Erfgoed

Oktober 2021

Foto's

Voorpagina : R. Huiskens

Pagina 3 : Stadsgehoorzaal en Stichting Pluimage

Pagina 5 : Stadsarchief

Pagina 7 : Studio Cees Groen

Pagina 12 : Kade 40, Stichting Kwartiermakers, Stichting Pluimage

Pagina 13 : Foto Factsheet Kade 40, Stichting Stadspodia,
Museum Vlaardingen, Zomerterras

Bronnen

- Cultuurbeleid Vlaardingen *De creatieve stad*, 2013
- *Toekomstvisie Vlaardingen 2020-2040*, 2020
- Coalitieakkoord *Handen uit de mouwen*, 2019
- *Programma Levendige Binnenstad 2030*
- *De inwoner voorop*, beleidsplan sociaal domein, 2020
- Cultuurplan 2021-2024 *Stad in transitie, cultuur in verandering*, Cultuurbeleid Rotterdam, 2020
- Cultuurbrief ministerie van onderwijs en wetenschappen 2018 *Cultuur in een open samenleving*
- *De culturele schijf van vijf*, geactualiseerde cultuurvisie Schiedam, 2017
- *Culturele Factsheet Vlaardingen*, 2019
- *Subsidiestukken* (aanvragen, verantwoording) culturele instellingen Vlaardingen (Stadspodia, Museum Vlaardingen, Kade 40)
- *Projectplannen* Zomerterras, Haring- en bierfeest, Stichting Kwartiermakers
- *Jaarrapportage 2020 Jeugdfonds Sport en Cultuur gemeente Vlaardingen*
- *Cultureel uitgaan in Vlaardingen*, Huidig, potentieel publiek en niet bezoekers in kaart gebracht, 2020

